

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Ballada a háromszáz vasutastól

Háromszáz nagyvárad vasutas, valamennyi javakorban lévő ember, a legtöbbnek felesége és családja van, egy szép reggel arra ébredt föl, hogy kiadták a költözködési parancsot. Háromszáz nagyvárad vasutas nem kritizál, nem zúgolódik, nem is kutatja a felső parancs misztikus értelmét, hanem csomagolni kezd. Költözködniök kell és pedig azonnal, úgy, ahogy vannak, feleségestől, gyermekestől, bútorokkal, holmikkal együtt. — Valaki odafigyelt a minisztérium irodájában úgy látja, hogy ezeknek a vasutasoknak nem Nagyváradon van a helyük. Ki tudja, milyen okból és ki tudja, milyen célból? És már ki is adja a rendeletet, induljon a 300 vasutas család, haladéknélkül menjen el egy másik városba, keressen magának lakást, helyezkedjék el ott, ahol tud, de pontosan és legyelméletlenül lássa el tovább a szolgálatát.

Háromszáz nagyvárad vasutas alig egy éve nagyvárad csak, alig egy éve helyezték át a hivatalos nyelven „forgalmi pálya és vontatási inspektorátus”-t Nagyváradra. Jöttek Szatmárról, mert a vasuti politika akkor úgy kívánta, hogy ez az intézmény ide kerüljön, a vasuti forgalomnak ebbe a nyugati centrumába, a nagyobb városba, ahol több lehetőség van elhelyezkedésükre és értelmezésükre. Most visszamennek megint Szatmárra. Ez most már a harmadszori költözködésük. Mert a vasuti forgalmi felügyelőségnek székhelye eredetileg Nagyvárad volt és néhány évvel ezelőtt éppen ilyen kevéssé érthető parancs kommandírozta őket Szatmárra, mint a mostani.

Mondjuk el, hogy milyen tragédiát jelent ennek a szegény 300 vasutas családnak ez az újabb költözködése? Hiszen mindenki ismeri a közmondást: Hurcolkodás — leégés. Szegény nagyvárad vasutasok rövid időn belül harmadszor égnék le, harmadszor vészik nyakukba a baltát, harmadszor szedik fel a sátorfát, harmadszor indulnak nehéz és bizonytalan útnak, tel-

kezdetén, lakás-nyomorúság idején, a gazdasági válság földrengése közben, hogy új családi tűzhelyet keressenek maguknak.

Szegény 300 nagyvárad vasutas szalutál és engedelmeskedik. Ez az ő tragédiájuk, ez az ő személyes, szomorú és mélabus balladájuk. De az ő költözködésük mást is jelent. Egyik tünete annak a szempontnak, amellyel Nagyvárad ügyeit a magas régiókban kezelik. Mindenki látja, de senki sem érti meg, hogy Nagyváradot rendszeresen leépítik. Ugy, mint egy rosszulmenő vállala-

tot, amely nem jelent hasznot, amellyel csak kellemetlenség van és amelyet nem akarnak teljes üzemben tartani. Alárendelt jelentőségűnek akarják sülyeszteni a város kereskedelmi és ipari forgalmát, gyár-vállalatait gyengítik és általában tervszerűen készítik elő a város visszafejlődését.

Ismételjük, nem lehet tudni és nem lehet megérteni, mi ez? Hiszen Nagyvárad földrajzi fekvésénél, forgalmánál és hagyományainál fogva éppen ellenkezőleg arra lenne alkalmas, hogy egy nagy vidék természetes központja legyen. A visszafelépítésnek ez a politikája ellenkezik a természet törvényével, amely éppen ellenkezőleg Nagyváradot arra

predesztinálná, hogy folytassa azt a bámulatos lendületet, amelyet a háború előtt megkezdett.

Szeretnénk, ha azok a nagyvárad emberek, akiknek szavuk van az országos politika intézésében, felismernék ezt a tendenciát és tekintélyük, befolyásuk egész súlyával tiltakoznának ellene. Az ő kötelességük volna megérteni az illetékes tényezőkkel, hogy az országnak igenis szüksége van Nagyváradra és rosszul cselekednek, amikor a város fejlődését megakadályozzák. Mi a háromszáz vasutas balladájában sorstragédiát látunk, tünetét annak a szomorú elorvasztásnak, amelyet Nagyváradnak szántak.

A szovjet elismerése a francia kormány legnagyobb hibája

Millerand, volt francia köztársasági elnök
harcias beszéde Németország ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból táviratozzák:
A nemzeti republikánus liga lakomát rendezett Millerand tiszteletére, akit Orna-megyében szenátorrá választottak. Millerand a banketten szenációs beszédet tartott. Megindokolta különösen, hogy miért indított a baloldali kartel ellen harcot. A szovjet elismerését Millerand a kartel legnagyobb hibájának jelentette ki és azt mondta, hogy a kommunizmust egyedül csak azzal lehet legyőzni, ha kiadják a párisi szovjetkötvet utlevelét és visszahívják Franciaország moszkvai követét. Befejezésül érintette a leszerelési konferenciát és a locarnói szerződést.

— A locarnói szerződés —
mondotta Millerand — monetsül fog minden bírálatától, mi-helyt Németország szomszédait úgy keleti, mint nyugati irányban minden támadás ellen biztosítja. Locarno kétélűsége abban rejlik, hogy Franciaország ebben a szerződésben Európa konszolidálásának eszközt látja, viszont Németország úgy fogja fel, mint egy lehetőséget arra, hogy az új Európát felforgassa. Lengyelország integritásának a mai határok között lévő fenntartása éppen olyan fontos, a fran-

cia béke fenntartására, mint az Elzászlotharingiára vonatkozó záradék tiszteletben tartása. — Németország nem teheti kezét sem Danzingra, sem Kelet-Sziléziára, anélkül, hogy az

egész világot újra lángba ne borítaná. Amíg ez a lehetőség el nem múlik, addig Franciaországnak erősnek kell maradnia, hogy tiszteletet parancsolhasson.

Kubát, Finnországot és Kanadát választották be a népszövetségi főtanácsba

— Az Estilap eredeti távirata —

Genéből jelentik:

Tudvalevőleg a népszövetségi tanács szervezetét tavaly úgy alakították át, hogy a tanács tagok egyrésze — számszerint három — nem-állandó, ami azt jelenti, hogy három évről-három évre újakat választanak erre a három helyre. Tegnap választották három ilyen új tanács tagot, mert Vandervele (belga), Benes (cseh) és Guerrero (salsalvadori) tanács tagsága lejárt. Este fél 9-kor fejezték be a szavazást. Leadtak negyvenkilenc szavazatot, amiből 34 esett Kubára; 32 Finnországra és 26 Kanadára. Ennélfogva Belgium, Csehország és San-Salvador helyére a fentebb elsorolt három állam kerül be, három évre, a Népszövetségi tanácsba.

Villegas (Chile), a népszövetségi közgyűlés elnöke, meleg bucsubeszédet intézett Vandervelehez, Beneshez és Guerrerohoz, akik most távoznak a népszövetségi tanácsból.

Csehország, Belgium, San-Salvador kimaradása a tanácsból magával vonja azt, hogy ezek az államok többé nem lehetnek tagjai az állandó katonai bizottságnak, valamint az előkészítő leszerelési bizottságnak sem. Valószínű azonban, hogy a népszövetségi tanács felszólítja Belgiumot és Csehországot, hogy maradjanak a

leszerelési előkészítő bizottság tagjai, annak ellenére, hogy tanács tagságuk megszűnt.

Mint Brüsszelből jelentik, politikai és diplomáciai körökben kínos csalódást keltett Belgium kimaradása a tanácsból, mert a Genéből eddig nyert hírekből be-

MOZI

Az Atlantic nyári mozi műsora:

Péntek 5, 7 és 9 órakor: Varieté. Emil Jannings és Lya de Putty parádés szerepe.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Rin-Tin-Tin, mint életmentő. Premier.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Nagy matiné, előszámokkal és egy nagy slágerfilmmel. Nagy meglepetés.

— **Varieté.** Emil Jannings és Lya de Putty parádés szerepeit látjuk ebben a mindvégig a legizgalmasabb tempóban rohanó filmben, s most, amikor közvetlen hatása alatt állunk ennek a remekműnek, azt mondjuk, hogy ezek a legjobb szerepei e két kimagasló színésznek. A rendezés kitűnő, a berlini Wintergarten variété előadása pedig a legszebb szórakozást nyújtja. A filmet még csak ma vetíti az Atlantic nyári mozgó, erősen mérsékelt helyárrakkal.

— **Rin-Tin-Tin, mint életmentő.** Szakértők véleménye, hogy a farkaskutya idomítható a legjobban az összes kutyák között, s ezek közt is Rin-Tin-Tin az, amelynek idomítása valósággal bámulatba ejti az embert. A rendező keze alatt ez a csodás farkaskutya ép úgy kezelhető, mint az ember, a természetből megáldva olyan tulajdonságokkal, amelyek feléje helyezik az állatnak. — Legújabb filmjében Rin-Tin-Tin, mint életmentő, egy nagyon érdekfeszítő téma keretében híven visszatükrözi bámulatos tehetségét, s beigazolja, hogy megérdemli azt a csodálatot, és bámulatot, melylyel közönsége őt körülveszi. Az Atlantic mozgó szombaton mutatja be ezt a filmet.

— **Varieté.** Még csak ma látható Emil Jannings és Lya de Putty eme remekműve. A legjobb témát nyújtja a regény filmfeldolgozása, s a kiváló rendező rendezése mellett Jannings és Lya de Putty teljesítménye erősen kiemeli e filmet még a legjobbak közül is. Nagyon kevés olyan film van, amely minden tekintetben megérdemelné az elismerést, mint a Varieté.

Heyman szinkör

Pénteken 5, 7 és 9 órakor: Világszenzáció: Itt megáll a világ lélegzete. Nagy nemzetközi film. Főszerepben: Marcela Albani, Werner Krauss, Alphons Fryland és Szőke Szakáll.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Itt megáll a világ lélegzete. Világszenzáció. Nagy nemzetközi film. Főszerepben: Marcela Albani, Werner Krauss, Alphons Fryland, Szőke Szakáll.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Szenzációs kettős matiné. 10 lejes helyárrakkal.

Mozgósínházak műsora

Atlantic nyári mozgó

Ma, pénteken utoljára

VARIETÉ

Emil Jannings, Lya de Putty legjobb filmje

Megelőzőleg egy kitűnő burleszk meg

Mérsékelt helyárrak

Előadások kezdete 5, 7 és 9-kor

Holnap, szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor először

Rin-Tin-Tin mint életmentő
Episód a világhírű farkaskutya életéből

Legközelebbi műsorunk

A sanssouci malom

A szezon első slágerfilmje

Heyman-szinkör

Mától kezdődőleg
5, 7 és 9 órakor

PREMIER

Itt megáll a világ lélegzete

VILÁGSZENZÁCIÓ!

A legnagyobb nemzetközi film

Főszereplők:

Marcella Albani, Werner Krauss, Alphons Fryland, Szőke Szakáll

Kedvezményes jegyek nem érvényesek

A kolozsvári román színház kapta a váradai színház ruhatárát és büfféjét (?)

Eddig arról volt szó, hogy a város, a román nemzeti színház és ezzel együtt a magyar társulat fenntartásának támogatására, a ruhatár és a büffé bérbeadása folytán befolyó jövedelmet, amely circa hat-százezer lejt tesz ki, fogja felhasználni. Másrészt arról is szó volt, hogy a városi tanács fog dönteni arról, hogy kielégjen a színház bérlete és ezzel együtt a ruhatár és a büffé is. Ezek a kombinációk azonban, úgy látszik, minden komoly alapot nélkülöztek, mert a lapok számára dr. Marcus István, aki tudvalevőleg a román nemzeti színház jogi képviselője, az alábbi felhívást adta közlésre:

Mindazokat, akik a színházi büffére, garderobera és a reklámokra igényt tartanak, kérem, hogy igényüket holnap, azaz szombat este 7 óráig vagy a színházi pénztárban, vagy pedig lakásomon Boulevard Regele Ferdinand 12., zárt borítékban jeltessék be. Dr. Marcus István.

Ugy látszik, vagy a polgármester, vagy pedig a városi tanács tagja ígéretet tett Eftimiuinak, hogy a színházat egyedül ő kapja meg, vagy de facto, már oda is adták neki a színházat. A rejtélyes ügy mindenestre tisztázásra szorul és ez a kérdés a többiekkel együtt az állandó választmány elé tartozik, amely értesülésünk szerint holnap délután fog összejönni.

Hatvanhat millió tonna víz...

— Az Estilap eredeti távirata —

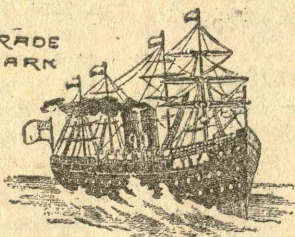
Londonból jelentik:

A szakadatlan erőzések óriási károkat okoznak. A meteorológusok szerint az utolsó 24 órában hatvanhatmillió tonna víz zuhant Londonra. A földalatti villamos vonalai egyes helyeken egészen tönkrementek. Különösen a délangliai kikötőkben nagy a kár, mert a rakodókat az ár állomosta.

Dél-amerika
3916-1

Argentína
Brasília
Uruguay
Chile és Peru

TRADE MARK



Kelet-india

Columbia
Venezuela
Cuba
Mexico felé

a Hamburg-Amerika Linie

modern oceángőzseivel. Minden héten indul Hamburgból. Felvilágosításokat és prospektust készséggel ad a

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

Igazgatóság: L. H. Lazarovitz. Timişoara: Str. Mercy No. 2
Bucureşti: Calea Grivitei 183.

Fiókok: Arad: Str. Eminescu No. 12. Cernăuţi, Chisinau

Osváth fiétfői konferansza

Egy küzdelmes pálya
25 esztendője

Az a lírai konferansz, amelylyel Osvát Kálmán hétfői estélyét bevezeti, melancholikus visszatekintés lesz e kitűnő író pályájának küzdelmes éveire. Életútjának keserves göröngyei joggal válhatnak ki belőle egy kis melankoliát, de mi, akik nagyobb távolságból nézzük, úgy látjuk, hogy az Osvát útja felfelé vezet és dehogyan is „van még a nap lemenőben.” A konferansz est hangulatát egyébként is vidámmá fogja varázsolni az a „Vese-velő” konferansz, amelyben Osvát elmondja barátairól és ellenségeiről a legösszetettebb véleményét.

A belügyminiszterium rendelete a városok újabb beosztásáról

Már megemlékeztünk arról, hogy a belügyminiszterium a közigazgatás gyorsabb menete és az ellenőrzés megkönnyítése céljából tervbevette a törvényhatósági joggal felruházott városok kerületekre, „sector”-okra való beosztását.

A rendelet, 17.423 szám alatt, ma érkezett le a városházára. A miniszterium elsősorban aziránt érdeklődik, hogy Nagyváradon eddig nem volt-e ilyen kerületi beosztás és ha igen, akkor, milyen alapon működtek az ilyen kerületek? Végül kéri a miniszterium, hogy adjon a város véleményét arról, hogy közigazgatási szempontból ezt a kerületi beosztást praktikusnak tartja, vagy sem?

A polgármester a rendeletet tanulmányozás céljából a közigazgatási ügyosztálynak adta ki.

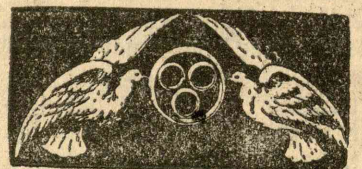
Vizsgálati foglyok lázadása Varsóban

— Budapesti tudósítónk távirata —

Varsóból jelentik: Különös és szokátlan esemény játszódott le tegnap a varsói járásbíróság tárgyaló termében. Mintegy háromszáz szabadlábon levő, rovatmúltu egyén hatolt be a tárgyalóterembe és kihallgatást követelt az ügyésztől. Magatartásuk annyira fenyegető volt, hogy az ügyész szorult helyzetében hajlandónak mutatkozott erre. Az illetők azt követelték, hogy letartóztatott társaikat azonnal vezessék a vizsgálóbíró elé, minthogy a büntető perrendtartásban előírt huszonnégy óra letartóztatásuk óta már régen eltelt.

Az ügyész mindent megígért, közben azonban titokban értesítették a rendőrséget. Erre meglepetésszerűen rajtaütöttek a társaságon és az értelmi szerzőket elfogták.

Gyűjtson Amitlő-bélyeget!



Ha gyűjtöd az Amitlőt,
50.000 lei a tied!

REGGELI POSTA

REINITZ ÜNNEPÉLYES FOGADTATÁSA

En igazán nem szeretem a tolongást, a néptömeget, a látványosságot és az utcai jeleneteket. De azért Reinitz Jakabbal mégis szerettem volna találkozni. Most, amikor újból Szatmárra szállították, fekete ruhában, angol bajusszal és oldalszakállal. Szerettem volna egy pillanatra a szemei közé nézni és kiolvasni belőle a titokzatosságokat és a rejtelmeket. Mert egészen különös, hogy ezt az embert megint gyilkosság miatt viszik a vádlottak padjára a szatmári törvényszék elé, ahol őt már nem érheti meglepetés, sőt még büntetés sem.

Reinitz Jakab a szenzációt hajhászó újságok és a vérszagot kedvelő közönség legendás hőse. megint szerepelni fog. Még egy gyilkosság, még egy tárgyalás, még egy ítélet. Vajjon micsoda indulatok loboghatnak ennek a bűnös, vagy szerencsétlen embernek agyában, vajjon micsoda rejtelmek, tudatalatti erők feszíthetik meg idegeit, amikor szívében megint napvilágot látott és a szatmári pályaudvaron szemben találta magát a kíváncsi és bámszkodó tömeggel?

Reinitz Jakab legújabb szereplése nem más, mint egy monstruozus színjáték. A román büntető-törvények szerint őt már elérte a legsúlyosabb büntetés és helyzete akkor sem fog súlyosbodni, ha az újabb gyilkosság vádját beigazolják. Visszaviszik a fegyházba, ahol az élő halottak birodalmában — a feltámadás minőn reménye nélkül örökre el van temetve.

De Reinitz Jakab legendája nem oszlik szét azzal, ha újból becsukódik is mögötte a fegyház ajtaja. Tovább és a népben, újítja a fantáziát és foglalkoztatja a szenzációért rajongó közönséget. Kétségtelenül nem szimpatikus a Reinitz Jakab alakja a nép előtt sem.

De ennek ellenére kétségtelenül nagyon sokat foglalkoznak még mindig Reinitz Jakabbal. Tagadhatatlanul van valami misztikum, valami rejtély az ő életében és cselekedeteiben. A bíróságok csak a tények összefüggését vizsgálták, amikor megállapították bűnösségét. A rejtély, amely az eddigi és az ezután következő ítéletek után is fenn fog maradni, sokkal mélyebben fekszik. Reinitz Jakab felkelt nem ismeri senki. Nem tudják róla, hogy cselekedeteit mi irányította és micsoda borzalmas hatalom vitte őt rá a legsötétebb bűnökre, amelyeket földi ember elkövethet?

És ez az, ami öntudatlanul is izgatja a közvéleményt és a tömegeket. Nem lehet megnyugodni abban, hogy valaki csak kapzsiságból és komoly szükség nélkül sorozatos tömeggyilkosságokat vigyen véghez elszántan, hidegvérrel és pokoli cinizmussal. Bármennyire is ellene szólnak a tények, a lélektani összefüggést

nem érti meg a nép és nem érti meg a pszichológus sem. Valahogy egészen brutális módon lehetetlen, hogy a folytonosan imádkozó, rendíthetetlen hitű és bámulatosan nyugodt Reinitz Jakab a tömeggyilkosságok romantikus hőse legyen.

Az a tömeg, amely a szatmári pályaudvaron Reinitz Jakabot

fogadta, akaratlanul is ennek a rejtélynek a megoldását kereste. Most már nincs oka tagadni Reinitz Jakabnak, most már nincs értelme még védekeznie sem. Atengedhetné magát rezignáltan a kényelmes megadással végzetének, amelyen úgy sem áll módjában változtatni. De Reinitz Jakab nem ezt cselekszi, görcsösen ra-

gaszkodik ártatlanságának bebizonyításához és becsületének megvédelmezésére. Furcsa fényűzés ez, egy olyan fégyenc részéről, aki életfogytiglani kényszer-munka büntetését szenved. Furcsa és nem egészen érthető. Ezért szerettem volna szemébe nézni, hogy a titokzatosságot kiolvasom belőle...

Tulzottak a gyermekjárványról elterjedt rémhírek, — ezt mondja az európai hírű váradi gyermekorvos

A „Nagyvárad Estilap” munkatársa fölkereste a legnagyobb európai gyermekorvos tekintélyek egyikét, hogy meginterjúvolja a gyermekhüdes járványra vonatkozólag. Tiszteletben kell tartanunk a kiváló embernek azt a legfőbb kívánságát, hogy a nevét nem írjuk meg. De nem lehet kétség senki előtt a személye iránt. Mindjárt a beszélgetés elején határozottan kijelentette, hogy a nagyváradi sajtó egyik organumában a nevével kapcsolatosan interjú formában közölt cikk ellen tiltakozik. Ő soha nem nyilatkozott még a poliomieltisről, a kérdéses gyermekbetegségről senkinek, amely 38 éves nagyváradi orvosi működése alatt a prakszisében is többször előfordult.

— Meg kell nyugtatni a fölzaklatott és megrémített közönséget — mondotta. Irja meg kérem, hogy a betegség korántsem oly végzetes, mint amilyennek föltűntetik. A betegség mindig volt, nem csupán járványos alakban fordul elő. Én minden évben több poliomieltiszes gyermeket is kezelek. Nagyváradon 38 év alatt igen sok ilyen eset fordult elő, de járványos formában prakszisom alatt soha. — Kétségtelenül infekció után terjed a betegség, amelynek sajnos, a kórokozóját még nem ismerjük. Az orvosi tapasztalat, jobban mondva benyomás szerint nem közvetlenül terjed betegről-betegre, hanem valószínűleg egészséges emberek közvetítik. Bihar megyében személyesen kétszer győződtem meg a betegség járványos fellépéséről. Margitta környékén 1919—20-ban, — ha jól emlékszem — és egyszer Belényes—Hollód környékén.

De akkor is a megbetegedések száma igen csekély volt. A legnagyobb járvány a század elején Svédországban ütötte fel a fejét, ahol négy év alatt 800 megbetegedés történt. —

1908-ban Alsó-Ausztriában 100-an betegedtek meg poliomieltisben, 1906-ban pedig Hessenpassauban volt 200 beteget a gyermekhüdes járványának. Azonban minden alkalommal a halálozás rendkívül csekély volt. Legfeljebb 10—12 százalék pusztult el.

— A betegségnek legtöbb esetben nyomammarad valami bénulás alakjában. De gondos, precíz, hosszadalmas kezeléssel teljesen gyógyítható a hüdes. Nekem is voltak ilyen betegek, akik teljesen meggyógyultak. A poliomieltis mindig az első héten a legintenzívebb. Súlyosabb esetei rendszerint a végtagok és a hátizmok hüdesével kezdődnek. A második hét végén ezek a hüdesek nagyrészt elmaradnak, de a test valamelyik részén hüdes marad. Ezt kell kezelni. Ez a baj. És ha azonnal nem kezdik meg a hüdött rész kezelését, elkeskeny vele. — Mikor a hüdes a rekeszizmokra és a mellizmokra terjed — a beteg megfullad. Ezek a halálos végű esetek. De beszéljünk inkább a könnyebb esetekről. Egész jelentékeny százalék a betegségnek egész könnyű hüdes, amely sokszor

még orvosi kezelés alá sem kerül. Hiszen előfordulnak dugványos abortív esetek, különösen falun, hogy az orvos nem is tud a betegségről.

— Engem mindenesetre meglepnek a bukaresti hírek. Kétkedéssel fogadom, hogy ott nagyszámu poliomieltiszes megbetegedés fordult volna elő ily rövid idő alatt. Hiszen itt van például egy rajz, amely a marburgi járványt mutatja be, egy év alatt az aránylag nagy városban 22 eset fordult elő egészen széjjelszórtan. És csupán két házban történt meg az az eset, hogy egyszerre két gyermek betegedett meg. Ma, amikor a sajtó híradásai fölizották a közvéleményt, természetesen minden egyes esetet nyilvánosság a hoznak, s ennek az a látszata, mintha a bukaresti járvány terjedne széjjel. Nagyváradon az utóbbi időben egyetlen egy ilyen megbetegedés sem történt. De ha történt volna, az sem rejt magában általános veszélyt. Mert ismétlem, szórványosan, egyes esetekként mindig előfordul.

Ezek után mi a magunk részéről is teljes mértékben megnyugtathatjuk a közvéleményt. Nem kell aggódni, nincs veszély, mert az a súlyos egyéniség, aki ezeket a kijelentéseket tette, olyan kiváló tudós, hogy szavait a legautentikusabbnak kell elfogadnunk.

Nagyvárad főorvosi hivatala az iskolák megnyitásának elhalasztását tervezi

Egyébként a Bukarestben és az ország többi városaiban epidemiakusan fellépő gyermekparalízis leküzdésére a közegészségügyi minisztérium országos mozgalmat indított. Körrendeletben hívta föl

a városokat, amelyben kéri, hogy minden törvényhatóság saját hatáskörében tegye meg az intézkedéseket a borzalmas járvány megállítására.

Kéri aztán a minisztérium, hogy a városi tanács, a tisztifőorvosi hivattal karöltve, anyagi áldozatot nem kímélve igyekezzék a gyermekeket fenyegető rémet elhárítani.

Bár Nagyvárad város és a tisztifőorvosi hivatal már eddig is mindent megtettek a járvány elhárítására és mindmáig egyetlen konkrét eset sem fordult elő, mégis a miniszteri rendeletnek megfelelően továbbra is résen lesznek, hogy az esetleg föllépő epidémiával szemben kellő módon védekezhessenek.

A főorvosi hivatalban éppen most folynak a tanácskozások arról, hogy nem kellene-e az iskolák megnyitását éppen a járványra való tekintettel október elsejéről néhány hétre elhalasztani.

**Nyakkendő a legszebb kivitelben,
legolcsóbb árban**

Nyakkendőáruház (Musikával szemben)

3865

Sanatorium

Maria-Grün
bei Graz
Steiermark

Gyógy- és vízfogyóintézet minden modern orvosi berendezéssel. — Diétás, továbbá hő- és fekvő-kurák.

Csodaszép őszi és téli üdülőhely ideges és belsőbeteg részére.

Vezető-orvos: **Dr. E. Süchl.**

Kérjen képes prospektust!

HEYMAN SZINKÖR

Világszenzáció!

Itt megáll
a világ lélegzete

Főszereplők:

Marcella Albani, Werner Krauss,
Alphons Fryland, Szóke Szakáll

Gyűltsön Amitté-bélveget!

Ha gyűlöd az Amitté,
50,000 lei a tied!

NYILTÉR

Luncan telek parcellái

Tekintettel arra, hogy 1926. szeptember 1-én elhalt Luncan János velencei lakos után maradt hagyatéka még átadva nincs, figyelmeztetnek mindazok, akik parcellákat akarnak venni, hogy Luncan János feleségének, szül. Jonás Máriának, a parcellák eladására megadott felhatalmazása hatálytalan és így mindazok, akik Luncan János halála után feleségétől, Jonás Máriától parcellát vennének, az örökösökkel szemben felelősséggel tartoznak, mivel azok mint rosszhiszemű vevőkkel szemben összes jogait érvényesíthetnek fogják.

Oradea, 13 September 1927.

3914

Luncan Catija

NAPPAL

FOTEL

Uj rendszerű összesukható fotel,
mely éjjel ágyként használhatómár 3300 leltől kapható
ART kárpitosnálCosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám
Rosenzweig-palota

ÉJEL

3883

ÁGY

Őszi kalapajdonságok nagy választékban. Több úri divatüzletében. 3477-1

Gyermekek és női kabátokban nagy választék, olcsó árak 3681

Weber Modell-Áruház

Vlahuța (Szt. János)-utca 6. sz.

Ideges, kimerült, sziv, gyomor, bél, rheumás, vérszegény, tüdőbetegségek — kik valamely okból gyógykezelésüket nem fejezték vagy el sem kezdték

olcsón teljes gyógyhatású

vizgyógy, szénsav, villany, melegző kurákat vehetnek

Dr Rácz Sanatorium, bád
ORADEA, Prințul Carol 7

Hízó-fogyó kúrák

SPORT

Románia sportjának legnagyobb eseménye
lesz a vasárnapi országos uszóverseny

Tegnap volt az NSE országos versenyének nevezési zárata. Az utolsó nap befutott nevezések még behozták a hiányzó „nagyok” névsorát. Így végleg kialakult az indulók névsora, melyen ha végigtekintünk, látjuk, hogy a nevezés várakozáson felül sikerült és egy rendkívül szép, rég látott versenyben lesz része vasárnap a sportközönségnek.

A 200 méteres melluszásban hatalmas küzdelem várható a benevezett Felicidész I. (NSE), Asztalos (Kac), Szász (Mse), Hirschmann (Hellas), Giurgiu és Balló (Universitatea) versenyzők között. Nem kevésbé lesz érdekes a 200 méteres hátuszás sem, ahol Asztalos (KAC), Balló (U.), Köteles (Gloria CFR), Bányay (KAC), Schönberger és König (NSE) versenyzők küzdenek az elsősegért. A legnagyobb érdeklődéssel várt verseny a marosvásárhelyi Ziegler és a mi Felicidésztől revanch küzdelme lesz a 100 méteres gyorsuszásban, amelybe azonban eséllyel szólhatnak bele a nagyszabasi Horacek és a tegnapi

tréningsen hajszálra országos rekordot uszó, hatalmasan felavult Krecsmáry (NSE).

A hölgyversenyeket Kolozsvár igen erősen ambicionálja. A melluszásban Genersich Ilus és Uheily Irén (KAC), a gyorsuszásban Erdős Márta (KAC), a hátuszásban Bartunek Titi (KAC) indulnak a váradi lányok ellen. Az ifjúsági számokban a KAC, MSE, Gloria CFR, Hellas, Universitatea, NTK és az NSE legjobbjai indulnak.

A verseny legizgalmasabb számai a staféták lesznek, melyekben az Universitatea 2, a KAC 1, a Gloria CFR 1, az MSE 1 és az NSE két csapattal startol. A vízpolóban az NSE bombacsapattal nem igen vesz revanchot a KAC, míg a második mérkőzés az Universitatea I—NSE ifjúsági valószínűleg a váradi „ifik” érvényesülésének nyújt teret.

A szenzációnak ígérkező verseny délután fél 4 órakor kezdődik. Utána bankett, tánc és díjkiosztás lesz a Félix-fürdő kuszalonjában.

Nemzetközi tenniszverseny Bozenben

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: Bozenben, az aostai herceg védnökségével október hatodikán kezdődnek a nemzetközi tenniszversenyek, amelyekben eldöntésre kerül a

Schmied-serleg sorsa. Ennek a serlegnek ezidei védője Kehrling. Résztvesznek a versenyeken spanyol, osztrák, magyar és német tennisezők.

A bajnoki küzdelmek elé

Vasárnap megkezdődnek a bajnoki mérkőzések, vasárnap már starthoz állanak a csapatok, az elhagyott futball pályák mezőnyei ugyancsak megélnék majd, hiszen minden egyesület harminchárom ifjával vesz részt vasárnaponként a bajnoki pontokért menő elszánt küzdelemben. Beleszítve nemsokára tehát a hűvös őszi szélbe a mérkőzéseket vezető bírák éles sipjelzése. Fölzúg a közönség kelkes zsivaja is, mely kitartásra, győzelemre biztatja majd kedvenc csapatait.

Az egyesületek minden áldozatot meghoztak, hogy jó csapattal, nívós küzdelmek keretében hódítsák el riválisaiktól a bajnoksághoz vezető pontokat. Most a közönség a sor, hogy kellőképpen honorálja is ezt az áldozatot. Bizonyára nem fognak csalódni az egyesületek Nagyvárad lelkes sportközönségében, mely nagyszámban fogja fölkeresni az elárvult pályákat és újból kegyeibe

fogadja az újjáéledő váradi futballsportot. A csapatoktól pedig elvárjuk, hogy a bajnokság folyamán mindvégig ki fognak tartani a sportszerűség és a becsület útját. Igyekezni fognak megérteni, lovalis ellenfelek lenni és mindvégig megkímélik egymást a zöld gyepen becsülettel kivívott eredményeknek a zöld asztalnál való korrigálásától.

A kocka tehát vetve tehát. A bajnoki tánc vasárnap kezdetet vesz. Kívánunk a sok gonddal küzködő váradi egyesületeknek erkölcsi és anyagi sikereiben bővelkedő bajnoki szezont.

A filmek filme és a slágerek
slágereItt megáll
a világ lélegzetex Hencserek részletre Mansberg-
gernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.TÖREKVÉS—NAC MÉRKŐZÉS
LESZ OKTÓBER 9-ÉN

Mint értesülünk a Comitetul Regional úgy határozott, hogy a központi szövetség által elrendelt olimpiai napon, vagyis október 9-én, amikor is Románia minden városában a két legjobb egyesület játszik az olimpiai alapjára, Nagyváradon Nac—Törekvés mérkőzést játszanak.

A csapatok szorgalmasan készülnek, a nagy találkozóra, mely a harmadik lesz ebben az évben; az idény első két Nac—Törekvés mérkőzéséből 3:2 és 2:1 arányban a Nac került ki győztesen, érthető tehát a Törekvés igyekezete, hogy most revánsot vegyen örök riválisán. Viszont a Nac is azon lesz, hogy megőrizze veretlenségét a Törekvéssel szemben.

○ A Nac vezetősége ma este 7 órakor a Royal kávéházban igen fontos ügyben értekezletet tart.

x Hölgyeim! Nincs többé kellemetlen kövérség. Garancia mellett rövid idő alatt lefogyhat a Mensendick-féle testnevelő torna által, Feder Baba táncintézetében. Gyermekeknek ritmikus torna! 1

Gyermekelelőadások
az Atlantic nyári-
moziban

Az Atlantic mozgó igazgatósága nagyon kedves meglepetéssel szolgál mozilátogató gyermekközönségének. Szombat és vasárnap délután 3 órák, valamint a vasárnap d. e. 11 óras matiné előadáson egy-egy kitűnő film mellett előszámokkal is szórakoztatja őket. Szombat és vasárnap d. u. 3 óras előadáson „Rin-Tin-Tin, mint életmentő” slágerfilm megy, a vasárnapi matiné filmje nagyon nagy meglepetés lesz, vetítésre kerül az elmúlt szezon egyik legnagyobb, legszebb sikert aratott filmje! Mind a három előadáson felépnek Bányász Pista, Szendrey Józsa és Galambos Elemér és pedig a Doktor úr c. 1 felvonásos Karinthy Frigyes bohózatban, továbbá Bányász Pista és Galambos Elemér kupléznak, Szendrey Józsa pedig szanzonekat énekel.

Kedvesebb, jobb szórakozást valóban nem lehet elképzelni, mint aminő ez előadásokon a közönség részére vár.

DERBY Cipőgyár R. T.
ŐSZI CIPŐ-DIVAT KÜLÖNLEGESSÉGEK

Elegáns színes pántos cipők

Elegáns színes pántos trottőr cipők

Divatos férfi barna box cipők nagy választékban kaphatók

Fiókok:

I. Bulev. Regele Ferdinand
BazárépületII. Avr. Iancu (Kossuth)-u. 5.
GyárépületIII. Nic. Iorga 7
(Zöldfa)-utca

3508—2

Móricz Zsigmondot meghívták a Félix-fürdőbe

— Saját tudósítónktól —

Móricz Zsigmond, a nagy magyar író súlyos betegen fekszik lányfalvi kúriáján. Reuma és csúgyótri és igen kínzó fájdalmak vannak.

Betegségéből a lapok után értesült a Félix-fürdő igazgatósága és megragadó levelet intézett a beteg íróhoz. A levélben az igazgatóság mély sajnálkozását fejezi ki Móricz betegségén és rendkívül meleg szavakkal kéri, hogy jöjjön gyógyulni a Félix-fürdőbe, az igazgatóság nagyon szívesen látott vendégeként.

A levélre Móricz Zsigmond még nem válaszolt, az igazgatóság azonban azt hiszi, hogy kedves és illusztris vendégét nem sokára fogadhatja a fürdőben.

A Félix-fürdő igazgatóságát az a szép gondolat vezeti, hogy a csodálatos hatású hőforrások révén beteg művészeknek nemzetre való tekintet nélkül a gyógyulás lehetőségét nyújtsa. Így 1926-ban egy nagynevű szerb operaénekest, ugyancsak egy kiváló román színészt és egy írórt hívott meg vendégül, akik ösztönte hálával fogadták Klein, Goldberger, Székely és Weisz igazgatók szép gesztusát.

Négyes ikreket szült egy olasz asszony

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik:

A Nápoly melletti Forella községben egy fiatal földművesasszony négyes ikreket szült. Mindnyájan egészségesek. A keresztelő az egész község részvételével vidám hangulatban folyt le.

Házhelyek

rendkívül olcsó árban és kedvező részletfizetési feltételek mellett kaphatók a Wilson (Füzes)-utca folytatásában.

Hatóságilag engedélyezett házhelyek, villanyvilágítás, vízvezeték és csatornázott utast mellé.

Értekezni:

Topsál

Bul. Regele Ferdinand 14.

3606

Milliárdok tűntek el a sikkasztók kezén

Az Adeverul cikke a pénzügyminiszter korrupció-irtó terveiről

Az „Adeverul” a legutóbbi időkben felfedezett súlyos visszaélésekkel foglalkozó cikkében arról ír, hogy bizonyos körök az adófizetők sztrájkjáról beszélnek. A bukaresti lap, amikor ezt leírja, megjegyzi, hogy a pénzügyminisztérium bizonyára igyekezik fog, hogy elejét vegye minden ilyen eshetőségnek, — főleg azért, mert a legutóbbi vizsgálatok során olyan adatokra bukkantak, amelyek minden képzeletet felülmúlnak. Így megállapították, — írja az „Adeverul”, hogy a háború óta elkövetett csalások folytán (a háború előttiékről nem is beszélnek már)

az állam teljes mértékben károsodott, noha biztosító rendszabályokkal legalább részben jogaihoz juthatott volna.

Azoknak a csalóknak vagyonára, akiket a bíróság elítélt,

nem rendelték el kellő időben a büntügyi zárlatot,

viszont mások ellen csak egyszerű vizsgálatot folytattak, a mely évekig tartott, hogy azután az egész ügy elaludjék.

Hivatalos okmányokon alapuló számítás szerint

az állampénztárból és bármilyen formájú közpénzekből elsikkasztott összeg nagysága eléri az állami költségvetés összegének egynegyedét.

Bár paradoxnak látszik, (folytatja az „Adeverul”), mégis felmerült az a kérdés, vajon a visszaélések egyre növekvő arányára való tekintettel

nem volna-e helyes szervezni egy különleges hivatalt, amely csakis a csalások felderítésével foglalkoznék, —

továbbá azzal, hogy kipróbálna minden eszközt, amelynek segítségével az állam újból hozzájuthat elidegenített vagyonához?

Egyelőre a pénzügyminisztérium mindenestre elrendelte, hogy

készítsenek külön dossziét az utóbbi évek minden visszaéléséről.

Ezeket az iratokat állandó nyilvántartásba helyezik, hogy a törvényes lépéseket minél előbb megtehessek.

Október elején nyílik meg Nagyváradon az állami felső kereskedelmi iskola

— Saját tudósítónktól —

A közoktatásügyi minisztérium ma délelőtt átiratban értesítette a várost, hogy az állami felső kereskedelmi iskola és a háromosztályú alsó kereskedelmi iskola október elsején nyílik meg Nagyváradon. Az intézet egyelőre a Kereskedelmi Csarnok által fenntartott iskolaépületben nyer elhelyezést. Közli még a miniszeri le-

Végül várják Vintila Bratianu pénzügyminiszter hazaérkezését, hogy más intézkedéseket is tegyenek. Elsősorban, mint mondják, szükségessé válik a jelenlegi idevonatkozó törvény módosítása,

ami a csaló felesége vagyonának lefoglalását illeti, ezen kívül igen súlyos büntető szankciók várnak a tettesre, valamint azokra az ellenőrző szervekre, akik nem teljesítik kötelességüket.

irat, hogy az új kereskedelmi iskolák igazgatásával Constantin Spalatelul, a temesvári kereskedelmi iskola tanárát bízta meg.

Végül kéri a minisztérium, hogy az új iskola részére a szokásos anyagi támogatáson kívül a fűtési és a világítási kedvezményt is adja meg.

A tegnapi kultúrest sikere

Teljes elismerésünkkel hódolunk a tegnapi kultúrest rendezőinek és főleg szereplőinek. Ilyen szép programot, ilyen művészi teljesítményeket régóta nem láttunk már együtt, mint tegnap este a Heyman-szinkörben. Baló Elemér, a híres budapesti színész nyitotta meg a műsort néhány örökzöld vers elszavalásával, — amelyek közül különösen a Székely népballada váltott ki elemi hatást a közönségből. Baló Elemér inéerpretátori készségéről ma már fölösleges volna méltató szavakat leírni. Sugár Frigyes, a kolozsvári Magyar Színház nagytehetségű operaéneke, akit felesége nem kisebb művészi készséggel kísért zongorán, csak megerősítette a nagyváradai közönségben azokat a nagyszerű impressziókat, amiket eddigi szereplése keltett. Kellemesen izgalmas várakozás előzte meg Marót Annie fellép-

tét ezen a kultúrestben. Ez az abszolút tehetséges urileány, akinek eddigi szerepléseire forró sikerek fűződnek, ez alkalommal is megfelelt a várakozásoknak. Néhány Ady- és Babits-verset szavalt és differenciált, halkszavú egyénisége pompásan illett a már klasszikussá nemesedett költőművek szépségéhez. Csupa átérzés, csupa megértés jellemezte minden mozdulatát, amellyel a költői szavakat aláhúzta. Megérdemelt, komoly sikere volt. Török Rezsőnek egy sikerült kis parasztleletében pompás alakítást nyújtott. Parlagi Ilonka, ez a nagyívőre hivatott fiatal művésznő, Szűcs Irénnel, Bereng Bélával és Kornai Sándorral együtt Károly Sándor kis Mussolini-jelenetében, amely bravuros írói alkotás, Baló Elemér aratott újabb sikert. Kovács Imrével együtt. Az estélynek igen szép közönsége volt.

Nem látta? Nézze meg!
Látta? Nézze meg még egyszer!

Foto Aurora

művészi fénykép-kiállítását a Heyman-Szinkör épületében.

Felvételek minden időben

Műterem:

3901

Emke-palota

II. emelet

Telefon

Heyman Szinkör

Jön

Jön

Jön

A bécsi operett-revü társulat

12 girl

12 szólista

Nagy balett

Pazar kiállítás

Rápráztató toillettek

Saját zenekar

Kalapok

a legdivatosabb formákban és színekben Lei 320.—tól kaphatók

Roth M. Utóda-cégnél

3001—2

— Tudja már, hogy mi az Amitié?
— Az Amitié az Ön barátja!

Az őszi saison legelső nagy filmje

Itt megáll a világ lélegzete

mától kezdődőleg a Heymanban

* **Vasárnap lesz a Sfatul Negustoresc közgyűlése.** Amint az Estilap már megírta, a Sfatul Negustoresc vezetősége legutóbb megtartott választmányi ülésén hozzájárult ahhoz a javaslatához, hogy az egyesület rendkívüli közgyűlését vasárnap, szeptember 18-án, délelőtt tartásuk meg. Az elnökség már szét is küldötte a meghívókat a tagok számára. Ugyancsak e helyen említjük meg, hogy a Sfatul bukaresti központja és a helyi fiók között támadt ismeretes affér ügyében két napon keresztül Váradon időzött dr. Bianu Jenő vezérfelügyelő, aki az ügyben szereplő összes személyiségeket kihallgatta.

Rin-Tin-Tin, mint életmentő szombattól kezdve az Atlantic nyári mozgóban. Premier.

* **Az élelmiszerek új ára Nagyváradon.** Az árdragítás megakadályozásáról szóló ugynevezett „spekula“-törvény értelmében, valamint az 1924. évi 2218. számú minisztertanácsi napló rendelkezéseinek fogva Nagyvárad városi állandó választmányja újból megállapította a közszükségleti cikkek árát. A részletes árlistát ki kell függeszteni, hogy a közönség lássa minden olyan üzletben, ahol ilyen élelmiszerek árúszásával foglalkoznak. — Megemlítjük az új detail-árak közül a következőket: barna kenyérliszt 7 lej, félbarna 12 és fél lej, I. osztályú rozsliszt 10 lej, II. osztályú rozsliszt 8 lej, finom liszt 15 lej. Barnakenyér 6 lej, félbarna 12 lej, fehérkenyér 14 lej, I. oszt. rozskenyér 8 lej, II. oszt. rozskenyér 6 lej. Marhahús 32 lej, borjú 40 lej, sertéshús 44 lej.

Klein Vilmos

Bul. Reg. Ferdinand 3.
harisnyját a legjobbak

Követeljen mindenütt AMITIÉ-bélyeget!

* **Budapestre utazó olvasóinknak** páratlan kedvezményt nyújt a Keleti-pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú PARK-SZÁLLODA, amelyben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árából pedig 10 százalék engedményt ad. — Igazolványt a kiadóhivatal ad mindazoknak az olvasóinknak, akik az Estilap tiz egymásután következő számát bemutattja. Egyben felhívjuk a PARK szállodának lapunknak más helyen olvasható szíves figyelmére méltó hirdetésére figyelmét.

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 320.—

Zürichi nyitás

BUKAREST 320.—

BERLIN	12337.—
NEW-YORK	518 56
LONDON	2521 50
PARIS	2033 —
MILANO	2822 50
BUDAPEST	9065 —
PRAGA	1536 50
BÉCS	7310.—

Váradai árfolyamok

1927. szeptember 16.

	Pénz	Áru
Pengő	28 30	28 40
Dollár	161 25	161 75
Cseh korona	4 80	4 82
Svájci frank	31 20	31 50
Oszták shilling	22 80	22 90
Francia frank	6 35	6 40
Angol font	788 —	791 —
Olasz lira	8 80	8 90

* **A Stirbey-kormány volt pénzügyi államtitkára Nagyváradon.** Dan Szevér dr. a Stirbey-kormány volt pénzügyi államtitkára, a nemzeti-párt vezére tegnap délután Váradon tartózkodott és meglátogatta dr. Egrý Gergely polgármestert, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Dan Szevér több nemzetipárti politikussal is tanácskozott, majd éjszaka visszautazott Kolozsvárra.

* **Esküvő.** Horváth György, Horváth Endre nagyváradai gör. kel. főesperes fia, vasárnap, szept. 18-án d. u. 6 órakor tartja esküvőjét a nagyváradai orthodox székesegyházban. Jonescu Cornelia kisasszonnyal, a bukaresti Lazar György-lyceum kiváló professzorának leányával. Az esketési szertartást Ciorogari Roman püspök végzi. Násznapok lesznek Gradisteanu Jonel volt miniszter és veje.

* **Dr. Vostinár János visszatért szabadságáról.** Dr. Vostinár János, városi főjegyző szabadságáról visszatért és helyettesétől átvette hivatalát.

A sanssouci malom az idei szezon első nagy slágerfilmje.

* **Dr. Szöllőssy Gyula szabadságon.** Dr. Szöllőssy Gyula táblabíró, a törvényszék negyedik szekciójának elnöke, szeptember hó 15-től megkezdte négyhetes nyári szabadságát.

* **Köszeghy József hivatalában.** Köszeghy József városi főmérnök több hetes szabadságáról visszaérkezett és újból átvette hivatala vezetését.

* **Gocan Simont visszahelyezték régi állásába.** A tanfelügyelőségtől értesülünk, hogy a közoktatásügyi miniszter Gocan Simont főigazgatói állásába visszahelyezte és a felekezeti iskolák felügyelőségével bízta meg. Fele a Victor volt Goidu-lyceumi tanár pedig, ki az utóbbi hónapokban, mint felügyelő működött, ismét elfoglalja tanszékét a Goidu-lyceumban.

Az Atlantic nyári mozgóban az előadások ma 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

* **Adományok.** Az orth. izr. hitközség árvaháza és az erdélyi zsidó árvagondozó tanoncotthon részére az alantirottak adományoztak, melyekért hálás köszönetet mond a vezetőség. Leitner Márton 500 lejt, Rippner József-ne 200 lejt. Természetben adományoztak: Goldstein Jakab, Friedly József-ne. Mezei Mártonné, Mann Hermanné, Klór Antal, Helkohn Dávid (bőrkereskedő), Faragó Testvérek, Hillinger Testvérek, Fekete Miksa, Wallerstein Dániel, Hajnal Farkas, özv. Niedermann Albertné (Dobresd.)

Ottó Gebühr, Olga Tschehova, Hanny Weisse és Georg Alexander játszik a Sanssouci malom slágerfilm főszerepelt. Legközelebb műsorra kerül az Apolló és Atlantic mozgóban.

Harisnyák legolcsóbban

Klein Vilmosnál

Kötött kabátok, puloverek legolcsóbb választékban

Klein Vilmosnál

Heti árjegyzék

Valódi karlsbadi teáskészlet 6 személyes	—	450 lei
Karlsbadi színes uzsonnaskészlet 6 személyes	—	140 lei
Karlsbadi színes teáskészlet 6 személyes	—	140 lei
Karlsbadi színes étkező készlet 6 személyes	—	1600 lei
Valódi ROSENTHAL teáskészlet 6 személyes	—	1000 lei
Valódi ROSENTHAL ebédlőkészlet	—	4000 lei
Valódi ROSENTHAL kávékészlet 6 személyes	—	1000 lei
Főzőedény „ROSENTHAL” 6 személyes	—	200 lei
Előételes tálak „ROSENTHAL” 6 személyes	—	200 lei

Kristály üvegkészletek 6 - 12 és 24 személyre. — Evőeszközök valódi „Berndorff” — Gyógyszereseknek mindenféle üvegek és tégelyek gyári árakban — **Demjonok kosárfonott üvegek**

Tábla ablaküvegek asztalosoknak és építészeknek olcsó árakban. Eladás nagyban és kicsinyben

Frații Komlós Testvérek

Gyári raktár nagykereskedés

ORADEA—NAGYVÁRAD N. Iorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon: 372

— Tudja már, hogy mi az Amitié?

A sanssouci malom főszerepelt a legkiválóbb német filmművészek játszik.

* **Iskolai hír.** Az iskola év nagyváradai középiskolákban gimnáziumokban és felső kereskedelmi szeptember 26-án, elemi iskolákban október 1-én, az ovodákban pedig október 15-én kezdődik.

Rin-Tin-Tin, mint életmentő szombattól kezdve az Atlantic nyári mozgóban. Premier.

* **Előkészületek az Ipartestület vasárnapi közgyűlésére.** A nagyváradai Ipartestület vasárnap délelőtt tartja meg a múlt hétről elmaradt rendkívüli közgyűlését. A tárgyszorlat legfontosabb pontja társelnöki állás betöltése. A rendkívüli közgyűlést tekintve nélkül a tagok számára, minden körülmények közt megfognak tartani.

Még csak ma láthatja az Atlantic nyári mozgó 5, 7 és 9 óras előadásán Emil Jannings és Lya de Putty parádés szerepeit a Varieté-ben.

* **A nagyváradai Kath. Népszövetség folyó év szeptember 18-án, vasárnap délután fél 3 órakor az Orsolya-zárda disztermében biblia-délutánt tart,** melyre a Kath. Népszövetség tagjait, valamint városunk minden katolikusként szeretettel meghívja az elnökség. A biblia-délutáni programja: 1. Édes anyám imakönyve... szavaija: Dombi Irma urleány. 2. A szentírás, mint hit szabály, beszéd, tartja: dr. Nemethy Gyula prelátus-kanonok. 3. Stredella: (Pieta signore). Uram irtalmazz, éneklő: Palánkay Méri urhölgy. 4. A szentírás olvasása és szociális jelentősége, előadja: Hauler Pál s. lelkész. 5. Pápai himnusz. Ugyancsak 18-án, vasárnap reggel 8 órakor lesz a premonstriei templomában a közönségtől áldozás, Szilágyi Dózsa, a Kath. Népszövetség igazgatójának 25. évi papi jubileuma alkalmából.

Az Atlantic nyári mozgóban az előadások ma 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Követeljen mindenütt Amitié-bélyeget!

— **Rin-Tin-Tin.** Fogalom ez a név, mint akármelyik leg híresebb filmstar. A tökéletességig vitt idomítást látjuk ennek a farkaskutyának minden produkciójában, a természetből és idomítójától nyert különös tehetségénél fogva kiemelkedik az összes hasonló zsánerű filmstarok (!) közül, valóságosan verseny nélkül áll! Az Atlantic nyári mozgó szombaton premierre kerülő slágerfilmjének, „Rin-Tin-Tin, mint életmentő”-nek játsza a főszerepét, s itt beigazolja, hogy valóban megérdemli azt a nagy elismerést, amely nevét az egész világon körülveszi. A film cselekménye mindvégig izgalmas, érdekfeszítő, a rendezés tökéletes. A filmet szombaton mutatja be az Atlantic nyári mozgó.

Amit a verebek csiripelnek

— Mit szól Isadora Duncan halálához? A háború alatt a két gyerekével történt autókatasztrófa — emlékeztetik rá — a Szajnába zuhant az autója, amelyben a két kisgyereket vitte sétakocsizásra, a sofőr és mindkét lánya a vízbefulladt. Most pedig őt érte halálos autóbaleset. Szegény nem sokkal élte túl a férjét, Szergej Jessenint a nagy modern orosz költőt, aki két évvel ezelőtt fölbolította magát. Mondja: milyen származású Duncan?

— Kaliforniában született. Szegény szülei gyermeke. Tizenkét-tizenhárom éves korában már önkéntes pénzt a szüleinek a táncával. Kaliforniai körösművésztáncolt, részeg cow-boyok és aranyásók előtt, míg valaki följedezte a tehetségét és Európába vagy mint a tegnapi Baló-estén az egyik nagyvárosi színész mondta: Ajrópába hozta.

— Ugyan, mit akar attól a szegény novácstól folyton?

— Semmit. Csak szerepet cseréltem vele. Tavaly ő kritizált engem nyilván, mert én ezt a kötelességemet emulasztottam iránta, az idén pedig és fogom kritizálni őt.

— Ne bántsa szegényt, hiszen már nem lehet más pályára.

— Talán menjek én? Így tesszik gonoszok?

— Jaj, ne idegesítsen, beszéljen csak Duncan-ról tovább.

— Szóval Duncant Ajrópába hozta egy dús gazdag amerikai, akit természetesen nemcsak a tánc hódított meg, hanem a gyönyörű lány is. Duncan volt az első táncosnő, aki mezítláb táncolt. És ő volt az első, aki klasszikus zenére, Chopin muzsikára, Beethoven szonátái ütemére kreált táncokat. Talán éppen ő a modern táncok anyja. Ő volt az, aki a balett ürességét, formátlanágát följedezte. Ő programtáncosnő volt. A melódia hatásait, tartalmát érzékeltette és bár sokkal kevesebb ruhadarabot viselt a színpadon, mint a balettáncosnők, akiknek minden második mozdulata a csipkés alsóruhák finomságát fitymolták és öreg habítuik belső zsebében kotorászott, mégis majdnem megbukott, mert a lábát soha nem rugta elég magasra.

— Nagyon erőlteti maga ezeket a megállapításokat. Hát Elsie

Fanny, Pawłowa, Karsavina, az semmi?

— Valami. De nem sok. Én különben három évvel ezelőtt szemtanúja voltam Berlinben Karsavina bukásának. Pár hét múlva

ugyancsak Karsavinának Budapesten, ahol még mindig bölcöskörát érte a modern tánc, káprázatos sikere volt. Tudja a balett és a modern táncok között az a különbség, ami Endrődy Sándor és Adv Endre között. Próbálna csak valaki Endrődy stílusában irt versekkel kiállani a nyilvánosság elé. Nem lehurrognák? Azt mondanék, fuj, ez a tehetségtelen íráster úgy ír, mintha Endrődy Sándor korában élne. A spiccelés,

az örökké ismétlődő figurák, spárga, sonzsál, meg tudom én mi a balettinél ez épp olyan, mintha egy író minden írásában stereotípe ismétlődne ugyanazok a betanult jelzők és megállapítások. A modern tánc kreatúrákban soha nem ismétlődik semmi. Legfeljebb refrainszerűleg, adott esetekben egy-egy frázis. A balett már meg is halt. Ami még életnek látszik belőle az a halál utáni rángatózás.

Váradi uriaszony érdekes pöre egy kereskedő ellen

Közös üzlet, vagy kölcsön?

Régóta huzódó érdekes bűny ügy került ma főtárgyalásra a törvényszék Nesselrode-Poptanácsa előtt. Nae Greceanu őrnagy özvegye feljelentést adott be az ügyészséghez Stern Hermann lókereskedő ellen, csalás címén. Az uriaszony feljelentésében előadta, hogy 1925-ben és 26-ban közös üzletet bonyolított le Stern Hermannal: a katonai kincstár részére lovakat szállítottak. A megállapodás értelmében a közös üzlethez az őrnagy özvegye pénzzel, Stern Hermann pedig munkájával járult hozzá. Az üzlet lebonyolítása után, a megejtett elszámolás alkalmával Stern Hermann azt állította, hogy az üzlet veszteséggel záródott és csak a kapott tőkét fizette vissza,

de a közös nyereségből semmit se adott.

A feljelentés után az ügyészség megindította az ügyben az eljárást és a vizsgálóbíró egyenként hallgatta ki az eladókat arra nézve, hogy Stern a katonai kincstárnak szállított lovakat milyen áron vette, hogy így megállapíthassa: volt-e a lószállítási üzletben haszon? A mai főtárgyalásra különböző megyékből körülbelül harminc tanút idéztek be, akikről Stern lovakat vásárolt.

A tárgyalás megnyitása után elsősorban Stern Hermann lókereskedőt hallgatta ki a bíróság. A vádlott részletesen ismerteti a lószállítási ügylet egész történetét, ame-

lyet még az őrnagy életében kezdett meg, majd annak halála után az özvegy folytatta. Stern azzal védekezik, hogy itt nincs szó közös üzletről,

ő az üzlethez szükséges 500.000 lej tőkét özvegy Greceanunétól kölcsönkapta és ezt az összeget kamataival együtt 1926 augusztus 15-én vissza is fizette. Ezt az állítását a birtokában maradt nyugtákkal akarja igazolni.

A bíróság ezután Greceanu őrnagy özvegyét hallgatja meg aki száznegyvenezer lejt követelt haszon címén. Előadja, hogy férje körülbelül hat esztendeje azt üzleti összekötésben Sternnel és férje halála után a lókereskedő őt rábeszélte a közös üzlet továbbfolytatására.

Elnök: Mennyi pénzt adott Ön az üzlethez?

Tanu: Ötszáz ezer lejt.

Dr. Marcus Péter védő: Tud-e arról, hogy Stern a szállítási üzletben sokat veszített?

Tanu: Nem veszített.

Védő: Mikor Ön a pénzt átadta Sternnek, adott az Önnek az összegről nyugtát?

Tanu: Igen, a nyugtát Ghica herceg, őrnagy állította ki és Stern írta azt alá. Egyébként a nyugta az iratok közt van.

Védő: Számított Ön kamatot az összeg után?

Tanu: Nem.

A védő megállapítja, hogy a kérdéses nyugta, amely azt bizonyítja, hogy Stern az összeget kölcsönkapta, nem szerepel az iratok közt. Kéri tehát dr. Gredinar Coriolan ügyvéd tanukénti kihallgatását, aki a vizsgálat során az ügyészségen a kérdéses nyugtát látta.

A törvényszék kihallgatja dr. Gredinar ügyvédet, aki elmondja, hogy

1926 augusztus 15-én látta az ügyészségen a kérdéses nyugtát, amelynek szövegéből megállapítható volt, hogy

Stern az összeget kölcsönkapta. Tudomása szerint a nyugta Greceanuné birtokában van.

Özv. Greceanuné: Igaz, hogy a nyugta így van kiállítva, azonban ez azért történt, mert az összeget én is kölcsönvettem.

Védő kéri özv. Greceanuné és dr. Gredinar megeskütését, amit a bíróság el is rendel.

— Miután a tanúk eskü alatti vallomásából tisztán látszik — mondja a védő — hogy nem közös üzletről, hanem kölcsönügyletről van szó, — kérem, hogy a beidézett többi tanu kihallgatásai, akiket a lovak vételárára, nézve akart a törvényszék kihallgatni, mellőzzék, mert az most már felesleges, azonkívül a tanúk vallomásából úgy sem lehet a tiszta képet megalkotni.

Petruc ügyész, valamint Roman Tacian ügyvéd, a sértett jogi képviselője, kéri a beidézett tanúk kihallgatását.

A törvényszék elrendeli a tanúk kihallgatását, ami ellen a védő semmisségi panaszt jelent be.

A kihallgatott tanúk vallomása szerint Stern a lovakat 15.000 lejes átlagáron vásárolta.

A bizonyítási eljárás befejezése után Petruc királyi ügyész kérte a vádlott megbüntetését,

mert Stern ravasz fondorlattal vette rá a panaszt a közös üzletre.

Marcus Péter dr. védő hosszabb beszédben fejtegeti, hogy

nem lehet büntetőüggyről szó.

Ha a sértettnek tényleg van követelése, úgy azt csak polgári peres úton érvényesítheti. Hangoztatja a vádlott ártatlanságát és kéri felmentését.

A főtárgyalást ezután berekesztették és az elnök az ítélet kihirdetését szeptember 23-ára tűzte ki.

— Tudja már, hogy mi az Amitié?

— Az Amitié az Ön barátja!

Holnapra halasztották az optánször tárgyalását

— Az Estilap eredeti távirata —

Genéből táviratozzák:

A Népszövetség hármass bizottsága Chamberlain elnöklei alatt tegnap ülést tartott. Az ülésen a román-magyar birokper kellett volna tárgyalni. A nagyhatalmak jogászai azonban jelentősiket technikai akadályok miatt nem tudták betervezni és ezért a birtokper tárgyalását a szombati tanácsülésre tűzték ki.

Butorvásárlók figyelmébe!

Hálósobák, ebédlők, uriszobák, garnitúrák, konyhaberendezések, komplett lakberendezések

nagy választékban

szolid, izléses, modern, megbízható, egyszerű és művészi kivitelben

olcsó engros árban

kaphatók gyári lerakatunkban.

WALLERSTEIN FERENC UTÓDA

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 19. szám alatt

Csak egy éjszakára

szálljon hozzánk, hogy jó
vacsora után kényelmes
szobában pihenje ki utjá-
nak fáradalmait.

Jobb, mint otthon

az Ön kényelme, ellátása,
szórakozása mérsékelt árú
éttermünkben és kávéhá-
zunkban.

Fogalommal válik

az utazóközönség körében

PARK

NAGYSZÁLLODA

olcsó szobáival, centrális
fekvésével és kiszolgálásá-
val

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

szemben a Keleti pályá-
udvar érkezési oldalával.

No. 588 - 1927.

Hirdetmény

Az orthodox izraelita hitköz-
ség pótimaházaiban a templomi
imaszékek a következő sorrend-
ben lesznek berendezve:

Kedden, 20-án és szerdán,
21-én a fiúiskolai imaház.

Csütörtök 22-én, péntek 23-án
a leányiskolai imaház.

Vasárnap, 25-én az ó tem-
plomi imaházban.

A berendezés d. e. 9-től 12-ig,
d. u. 3-tól 6-ig a hitközség ta-
nácstermében történik.

Oradea, 1927. szeptember 13.

Orth. Izr. Hitközség
templomügyi bizottsága

Ügynököket

tűzifa és építkezési anyagok el-
adására felvesz JURICSKAY
Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 11.
D. u. 1-3-ig 3894



8féle pörkölt hávéja izre
és zamatra utánozhatatlan

APRÓHIRDETÉSEK

Az Estilap „Apróhirdetés” oldala a kö-
zönség egymásközötti érintkezésének,
üzenetváltásának, adás-vevésének stb.
céljait szolgálja, éppen azért ezen a
helyen **egy szó — 4 lei**
állást keresők 2 lei

Az Estilap minden olvasója e lap hét
egymásután megjelent számainak felmu-
tatása mellett apróhirdetését

fele áron fizeti.

Az Estilap olvasói közül ugyancsak

fele árat fizetnek a háziasszonyok

háztartásuk céljait szolgáló hirdetésekért,

a közalkalmazottak

házi szükségleteik beszerzését vagy va-
lamely vagyontárgyuk értékesítését célzó
hirdetéseiknél,

a magántisztviselők

(egész a részvénytársasági cégvezetői
tisztviségig) házi szükségleteik és vagyon-
tárgyaik hirdetésénél,

a kiskereskedők, kis- iparosok

minden irányú apróhirdetésnél
és végül

mindenki, aki állást foglalkozást, munkát keres.

LEVELEZÉS

MCII Már előbb is rájöhét-
tünk volna, az üzenetváltás eme
módjára. Nagyon valószínű, hogy
autón átme gyünk, de jobb volna,
ha Maga mielőbb jönne hosszú
dumára. Mindenki üdvözlését tol-
mácsolom. Né. 89

PROVENCE jellegű levél van
az Estilap kiadójában. 107

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butoro-
zot szoba, központban azonnali
világítás, kiszolgálással együtt, ha-
vi 1500 leiért kiadó. Bővebbet
„Metropol” szálloda portásánál.

URILEANY fürdőszoba, esetleg
zongora használatával és ellátással
szobát keres, csakis a központ-
ban. Címet a Hegedüs hírlapiro-
dába kér. 92

KÖZPONTBAN külön bejárattal
butorozott szoba egy vagy két
személynek esetleg teljes ellátás-
sal kiadó. Cím a kiadóban. 104

ADÁS-VÉTEL

MOTORKEREKPAR 3 hónapos,
TELJESEN ÚJ, a legjobb angol
márka, eladó. Moto-mechanic,
Vulcan József (Nagy Sándor) utca
17. szám. 35

ALIG viselt kabátok, ruhák,
kalapok, cipők, olcsón eladók. —
Edelmann, Rimánóczy-utca 12. 108

PÉNZKÖLCSON

PÉNZKÖLCSONT nyújt kézi le-
dezetre egyezer leitől kezdődőleg
Háztulajdonosok Bankja, Delav-
rancea (Ritook Zsigmond)-utca 2. 3709

KÜLÖNFÉLÉK

HÖLGYEK! Rosenbergné Kö-
rösparti Hölgyfodrász üzletébe bu-
bifrizurákat férfimunkás végzi. 3

100.000 lei kaució mellett, biz-
tos megélhetést nyújtok. Értelkez-
hetni „Ardeal”-ban, főposta mel-
lett. 105



ALKALMAZÁS

ÜGYNÖKÖKET részletfizetésre
való eladásra felvesz Rottenberg
Márton, Jorga Miklós (Zöldfa)
utca 15. 84

DEBRECENI gazdasági iskolát
végzett gazdaság 22 évi gyakorlattal
román, magyar, német nyelvet
bírja azonnali belépésre állást ke-
res. Cím a kiadóban. 100

IDŐSEBB orth. izr. asszony ház-
vezetőnőnek ajánlkozik. Dimitrie
Cantemir (Beöthy Ödön) utca 51.
Feienc Mártonné. 67

KERESEK azonnali belépésre
helyben román és német levele-
ző nő, vagy férfit, jó fizetéssel.
Jelentkezni délután 4 órától,
Egyesületi (Szent László) tér 7. I.
emelet Weisz. 101

FŐZNI tudó mindenek házveze-
tőnő kerestetik, magános urhoz. I.
C. Bratianu (Szaniszló) utca 14.
délután 5-6 között jelentkezni.

PIPERE mosónő, vasalónő
ajánlkozik urházakhoz. Keskeny-
utca 22. Csukás Agnes. 72

TÜZÖNÖKET felvesz a Derby
cipőgyár r.-t. 106



Fest, 2 nap alatt

Kalinovcsán
a Sas alatt
Mos. 3816 Vasol

Endlizési

olcsón és kifogástalanul elké-
szítve csakis I. Vulcan (Nagy
Sándor)-u. 11. ajtó 5. vállalkoz

Poloska petével együtt pus-
tul, ha „EXPRESS”-jrtót használ
Kapható Stern S. Endre cégnél
Oradea Nic. Iorga Zöldfa-utca
10. szám. Viszonteladónak áren-
gedmény. 3540

Gyermekkokcsik

ernyők, gumizások, 3707
szakszerű javítások

Szöke Miklós gyermekkokcsi
üzemében
Piata Unirú 16., Saguna (Kopácsos-u.) sarok

Középiskolát végzett fiú

tanulónak felvételik

Mégay és László
3382 papírkereskedésében
Telefon 623

Tusnád - fürdő

(Vasúti állomás, posta és távirat)

„Erdély gyöngye” Csikmegye déli re-
szén, az Olt folyó gyönyörű völgyében
656 méter magasságban a tenger szí-
velett fekszik. Légtér enyhe hegyvidék
egyenletes, mérsékelt meleg,
levegő tiszta, pormentes, a fürdőtelep
a merőlekre terjedő ősfenyvesek ba-
zamos illata járja át. Légtér saját-
gával és fekvése magasságánál fog-
va **Tusnád-fürdő kellemes alhavas-
égéjlatu, elsőrendű klimatikus
gyógyhely.**

E fürdő legszebb helyén teljesen ujor-
nan, a legmagasabb igényeknek meg-
felelően berendezett villában folyó
június hó 1-én nyi-
lott meg a **Sebő-penzió**

**Elsőrendű magyar és francia kony-
háról, valamint figyelmes kiszo-
gálásról gondoskodva van.**

Kívánatra bővebb levélbeli felvilágos-
tással szolgál

Sebő Imre penziótulajdonos
Tusnád-fürdő.

Miért

iratkoznak be annyian a
Hegedüs Hírlapiroda kölc-
sonkönyvtárába?

Mert

minden könyvújdon-
sá megjelenés után az olva-
sónak rendelkezésére áll
Előfizetési díj 60 lei.
Bármelyik napon beirat-
kozhat.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.